

Gaziantep Valisi Kemal ÇEBER

“Gaziantep, Ulusal Kurtuluş Savaşı tarihimizde yiğitlik, kahramanlık ve fedakarlığın ulaşılmaz abidesi olmuş bir şehirdir. Gaziantep Savunması, Anadolu'yu düşman işgalinden kurtaran bir halk hareketinin ateşleyicisi, milli birliğin ve benliğin şahlanışı olarak tarihteki yerini almıştır.”

Gaziantep ilinde Haziran-2023 yılından bu yana görev yapıyorsunuz. Genel olarak Gaziantep ilini nasıl tanımlarsınız?

Gaziantep'in tarihi sekiz bin yıl öncesine kadar dayanıyor. Bölgenin, ilk uygarlıklarının doğduğu, Mezopotamya ve Akdeniz arasında bulunuşu, uygarlık tarihine ve bugüne yön veriyor. Tarihi İpek Yolunun da buradan geçmiş olması ilin önemini ve canlılığını devamlı olarak korumasını sağlıyor. Gaziantep, ana yollar üzerinde bulunduğundan, her dönemin kültür ve ticaret merkezi olma özelliğini korumuş ve günümüzde de üretim ve ihracatıyla bunu devam ettiren bir şehir. Aynı zamanda kültür öğeleriyle beslenen gastronomisiyle haklı bir şöhrete de sahip.

Bununla birlikte Gaziantep, Ulusal Kurtuluş Savaşı tarihimizde yiğitlik, kahramanlık ve fedakarlığın ulaşılmaz abidesi olmuş bir şehirdir. Gaziantep Savunması, Anadolu'yu düşman işgalinden kurtaran bir halk hareketinin ateşleyicisi, milli birliğin ve benliğin şahlanışı olarak tarihteki yerini almıştır. Üstün kahramanlıklar sebebiyle şehre 8 Şubat 1921 tarihinde Kurucu Meclis tarafından "GAZİ'lik" unvanı verilmiştir. Böylece de Antep, Gaziantep olmuştur.

Kısacası tarihiyle, kahramanlıkları ve vatan sevgisiyle, ticaretiyle, kültürel zenginlikleriyle Gaziantep, tarihin her döneminde önemini korumuş ve son zamanlarda bu önemi stratejik anlamda giderek artıran çok özel bir kültür şehridir, sanayi şehridir, ticaret şehridir, gastronomi şehridir, turizm şehridir, müzeler şehridir.

Gaziantep, Gazi unvanını düşman işgaline karşı verdiği destansı mücadele sebebiyle hak ederek almıştır. Bu bağlamda ilin tarihsel geçmişinde öne çıkan dönüm noktalarından bahsedebilir misiniz?

Osmanlı Devleti'nin çöküşüyle diğer Osmanlı kentleri gibi Antep için de zor günler başlamıştır. Ocak 1919 tarihinde İngilizler tarafından işgal edilmiş, daha sonra Eylül 1919'da Fransızlar ile yaptıkları bir antlaşmayla Antep'i Fransızlara bırakmıştır.

21 Ocak 1920'de, Şehit Kamil olayı gerçekleşmiştir. 12 yaşındaki Kamil ile annesi İnönü Caddesi'nde bulunan askeri fırın önündeki yoldan geçtiği sırada Fransız askerinin Kâmil'in annesini rahatsız etmesi üzerine Mehmet Kâmil'de annesini korumak için Fransızlara taşla saldırmış, bunun üzerine Fransız

askerleri küçük Kamil'i süngü ile şehit etmiştir. Bu olay şehirde geniş yankı bulmuş ve tarihe Şehit Kamil olayı olarak geçmiş ve mücadelenin dönüm noktalarından bir tanesi olmuştur.

İkinci bir dönüm noktası da Antep Savunmasının önemli isimlerinden Şahin Bey'in 28 Mart 1920'de Kilis yolunda Fransızlarla Milis güçleri arasında Elmalı Köprüsü üzerinde çıkan çatışmada şehit düşmesidir. Bu olayın ardından, 1920'de şehirde şiddetli bir harp başlamıştır. Antep halkı, 1 Nisan 1920'den 7 Şubat 1921'e kadar Fransızlara karşı direniş göstermişlerdir. Açlık, mühimmat-cephane kıtlığı ve Fransız-

ların şehrin dört tarafını kuşatması karşısında, TBMM Antep'e 6 Şubat 1921'de "Gazi" unvanı vermiştir. Bundan sonra şehir "Gaziantep" adıyla anılmıştır.

Bu iki dönüm noktasından yıllar sonra Gaziantep'in iki önemli merkez ilçelerine Şahinbey ve Şehitkamil isimleri verilmiştir.

6 Şubat 1921 yılında "Gazi" unvanından sonra, halkın Milli Mücadelede gösterdiği takdire şayan hizmetlerinden dolayı TBMM tarafından, mücadeleden 87 yıl sonra, 7 Şubat 2008 tarihinde çıkarılan 5734 sayılı kanunla Gaziantep'e "İstiklal Madalyası" verilmiştir.

Gaziantep bir gastronomi şehri olarak anılmaktadır. Bu özelliğin alt yapısı ve şehre katkıları nelerdir?

Gaziantep'in tarihi Karkamış ilçemiz ile birlikte 8.000 yıl öncesine dayanmaktadır. Dolayısı ile 8 bin yıllık kültür etnografyaya da yansımıştır. Gastronomi kültürümüz de bu etnografik özelliklerden biridir. Bereketli Hilal olarak tabir edilen bu bölgede birçok tarımsal ürün yetiştirilmekte ve bu yetiştirilen ürünlerden yapılan yemeklerle kültürel özellikler çeşitlenmektedir. Baklava ve kebab bu kültür içerisinde çok ön plana çıkmıştır ancak Gaziantep yemek kültüründe kazan yemekleri ve unlu mamuller de dahil olmak üzere 400'ün üzerinde yemek bulunmaktadır. Bu şehrin insanları üretkendir ve bunu destekleyecek kültürel birikime ve tarımsal ürünlere sahiptir. Hal böyle olunca Gaziantep "dünyanın mutfağı" olma özelliğine sahip bir kent haline gelmiştir. Şehrimiz bu özelliğini son yıllarda tanıtımla da destekleyerek kendisini ülkemizde ve dünyada tanınan bir konuma getirmeye başladı. Gaziantep'te bulunan ve kültürel mutfak ürünlerini misafirlerimizle buluşturan firmalarımız da bu tanıtımın etkisiyle adından söz ettirmeye ve kendi sunum özelliklerini geliştirmeye başladılar. Dolayısıyla değişik kültürlerin hem Gaziantep'i tanıması hem de bu zengin kültürün özellikleri

ile yoğurulan mutfak ürünlerini görmesi sağlanmaya başlandı. Ben inanıyorum ki önümüzdeki dönemde mutfak kültürümüz ile ilgili sunular yapan işletmelerimiz yavaş yavaş markalaşacak ve bu durumdan hem şehrimiz hem de firmalarımız daha fazla kazanım elde edecektir.

Gaziantep, ülkemizde sanayi üretimi ile öne çıkan bir ildir. Bu özelliğin il ve ülke ekonomisine katkıları nasıl ifade edilebilir? Bu konuya yönelik çalışmalardan söz edebilir misiniz?

Gaziantep 190 ülkeye yaptığı yıllık 10 milyar dolarlık ihracatıyla Türkiye'de 6. sırada olan ve zaman zaman 5'liği zorlayan bir şehir. Bizim merkez organize sa-

nayi bölgemiz Türkiye genelinde 43 milyon metrekare alanıyla en geniş alana sahip organize sanayi bölgesi. Toplamda ilçelerimiz ile birlikte 8 faal organize sanayi bölgemiz var ve İslahiye ilçemizde endüstri sanayi bölgesi kurulması için de çalışmalarımız devam ediyor. Yani bu şehir sınırları kabul etmiyor ve sürekli gelişim için çalışmaya devam ediyor.

Gaziantep, Organize sanayi bölgemizde yalın üretime geçilmesi, karbon ayak izinin azaltılması, yeşil dönüşümün ve dijital dönüşümün sağlanması gibi çalışmalarla geleceğe yatırım yaparak kendilerini sürekli geliştiriyor. Bütün bu çalışmalar bizleri uluslararası üretim ve ticarete önemli bir noktaya getirecek diye düşünüyorum. Ayrıca milli savunma sanayide şehrimizin de önemli bir aktör olabilmesi için önemli adımlar atıyoruz.

Bununla birlikte Organize Sanayi Bölgemiz maliyetlerin azaltılması ve eksiklerin giderilmesi için Fırat Nehri'nin suyundan yararlanılması projesi, güneş enerjisi projeleri gibi önemli projeleri bir bir hayata geçirmeye başladı. Aynı zamanda OSB'miz Endüstriyel Atık Su Arıtma tesisine de sahip.

Üretilen ürünlerin pazara daha verimli ulaştırılması amacıyla çalışmalar sürüyor. Gaziantep ve çevresinde bu-

lunan şehirleri İskenderun Limanı'na bağlamak üzere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız tarafından planlanan Amanos Tüneli Projesi de hayata geçtiğinde üretilen ürünlerin İskenderun Limanı'ndan ihraç edilmesi noktasında büyük bir kolaylık sağlanmış olacak. Türkiye ve Irak arasında Basra Körfezi'ne kadar uzanan kara ve demiryolu projesi de (Yeni İpek Yolu) tamamlandığında ben inanıyorum ki Gaziantep önümüzdeki dönemin Marmara Bölgesi haline gelecektir.

Gaziantep ilinin ileriye dönük vizyonu nedir? 2053 yılında ilinizi nerede görmek istiyorsunuz? Bununla ilgili bir yol haritanız var mı?

Aslında şu ana kadar anlattıklarımızla ana çerçeveyi biraz çizmiş olduk. Birleşmiş

Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), ilimiz Gaziantep'i gastronomi dalında "Yaratıcı Şehirler Ağ'na" dâhil etmiş durumda. Bundan sonraki süreçte gastronomi ile ilgili şehrimiz için açılan bu alanın daha verimli kullanılması ve gelişimi sağlaması adına hem şehir mutfağının sunum özelliklerinin geliştirilmesi hem de diğer alanlarda olduğu gibi bu alanda da markalaşmanın desteklenmesi gerekiyor. Aynı zamanda gastronominin diğer kültürel özelliklerle birleştirilerek turizm sektörü için kültürel cazibe merkezleri oluşturma gayretlerimiz de devam ediyor. Bu anlamda 2053 yılında Gaziantep'in hem gastronomide hem de

tarihi ve kültürel özellikleri hasebiyle adını dünyada daha fazla duyuran bir şehir olacağına inanıyoruz.

Ayrıca Sanayi ve ihracat anlamında şehrimizin yüksek potansiyeli göz önünde bulundurulduğunda rekabetin önündeki engelleri ortadan kaldıracak adımlar atarak ihracat hedeflerimizi giderek büyütüyoruz. 2053 yılında mevcut ihracatını ikiye hatta üçe katlayan yani 30 Milyar dolarlık ihracat hedefine ulaşan bir Gaziantep göreceğimize inanıyorum.

Markalaşma ve sektörel gelişim bu şehrin olmazsa olmazlarından. Sanayideki gelişimle birlikte dünyada söz sahibi onlarca markanın sahibi

olan bir Gaziantep en önemli hedefimiz haline gelmiş durumda.

Bununla birlikte son dönemde hem devletimizin hem de yerel dinamiklerin destekleri ile bir eğitim seferberliği başlatmış durumdayız. Eğitim seviyesini sürekli yükselten bir şehir olma hedefimize adım adım ilerliyoruz. Önümüzdeki dönemde afet ve göç gibi faktörlerin etkisini de izole ederek eğitimde daha yüksek bir ivme yakalayacağımıza inanıyorum.

Özetle hem turizmde hem sanayide tanınan ve markalaşmış, 30 milyar dolar ihracat yapan, yeşil dönüşüm ve dijital dönüşümde örnek olan, eğitimde ve spor faaliyetlerinde çitayı sürekli yükselten bir Gaziantep, 2053 yılında göreceğimiz Gaziantep olacak.

Gaziantep ilinde başlamış olan ve özellikle önem verdiğiniz proje ya da projeler var mı? Bahsedebilir misiniz?

Biraz önce de belirttiğim gibi Amanos Tünelleri Projesi var. Bu proje bir diğer adıyla Dört-yol-Hassa Demir yolu ve Otoyolu Projesi, İskenderun Körfezi'ni, Amanoslar ardındaki endüstriyel alanlara ve Gaziantep iline en kısa yoldan bağlayan bir otoyol ve karayolu projesi. Ayrıca bu yapılacak tüneller ile

İskenderun-Gaziantep, İskenderun Kahramanmaraş arasında ulaşım 107 km kısalacak ve bu bölgede var olan büyük ticaret hacmine ulaşım kolaylığı sağlayacak. Bir ön çalışma sonucunda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 2024 ocak ayında bu projenin yapım işi ihalesi yapıldı.

Ayrıca Yesemek de dahil olmak üzere ören yerlerimizin ziyaret ve cazibe merkezlerine dönüştürülmesi, sanayi ve ihracatın önündeki engellerin kaldırılması, sağlık turizminden daha fazla pay alınması, eğitimin son dönemde oluşan göç dalgalarından arındırılarak geliştirilmesi, gençlerimizin spor anlamında geleceğe hazırlanması vizyonu ile spor ve teknik altyapısının güçlendirilmesi gibi konularda dahil olmak üzere yürüttüğümüz irili ufaklı bir çok proje var.

Gaziantep'in gastronomi alanında elde ettiği şöhreti sürdürülebilir hale getirmek ve katma değere dönüştürmek amacıyla ilgilendiğimiz alanlardan birisi de coğrafi işaretli ürünlerimiz.. Özellikleri veya ünü itibarıyla, kaynaklandığı yöre ile özdeşleşmiş ürünleri gösteren coğrafi işaretler hem kendi üreticilerine ve yörelerine hem de ülkemize önemli ekonomik katkı sağlıyor. İlimizde Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından tescil-

lenen 105 adet ürünümüz var. Bu ürünlerden bazıları; baklava, beyran, Antep Fıstığı, fıstık ezmesi, katmer, menengiç kahvesi, Araban Sarımsağı. Önümüzdeki dönemde Gaziantep mutfağında kullanılan coğrafi işaretli ürünlerin artırılması ile ilgili çalışmalar yürütüyoruz.

Bununla birlikte toplumsal bir proje olan ve Büyükşehir Belediyesi ile ortak yürüttüğümüz "2024 Aile Yılı"

projemiz var. Güçlü aile yapısının, geleneklerin, özümüzden kaynaklanan ve bizi biz yapan özelliklerin ne kadar önemli olduğunu her seferinde görüyoruz. Bizler de aileleri korumak için tedbirler almak gerekiyor diye düşünüyoruz. Bu amaçla 2024 yılını "Aile Yılı" olarak ilan ettik. Bu yıl içerisinde 11 farklı tema ile her ay için ailenin önemini anlatan 75 farklı faaliyet alanımız var ve tüm Gaziantep'li hemşehrilerimizle bu faaliyet alanlarında etkinlikler planladık. Yıl içerisinde bu etkinlikleri hayata geçireceğiz.

Dergimizin kapak konusu "Yerel Yönetimler" olarak belirlenmiştir. Bu bağlamında bir değerlendirme yapabilir misiniz?

Yerelleşmenin anlamı biliyorsunuz merkezî yönetimin, bazı yönetime ilişkin sorumluluklarını seçimle oluşturulmuş özerk birimlere aktarmasıdır. Her ülkede yönetim görevi ve sorumluluğu merkezî yönetim ve yerel

yönetim olmak üzere iki ayrı örgüt arasında paylaştırılmıştır.

Dolayısıyla yerel yönetimlerimiz vatandaşların yerelde ortak ihtiyaçlarını kendi organları aracılığı ile saptamak ve gereğini yapmak konusunda yetkilendirdikleri özerk yapılarıdır.

Aslında başarı açısından burada en önemli kriter devletin organlarının

yerelde uyum içerisinde çalışarak vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını kanuni sorumluluklar çerçevesinde en verimli şekilde gidermesidir.

Bu anlamda ilin Valisi olarak Gaziantep özelinde bu uyumu yakaladığımızı düşünüyorum. Bizim tüm Türkiye'de bilinir hale gelen bir "Gaziantep Modelimiz" var. Bizler bu modeli birlikte iş yapma modeli olarak tanımlıyoruz. Hem coğrafya açısından hem de toplumsal değişiklikler açısından karşılaştığımız bütün zorlukları "Gaziantep Modeli" ile güçlerimizi birleştirerek belediyelerimiz, odalarımız, sivil toplum kuruluşlarımız ve iş adamlarımızla ortak çözüme kavuşturmaya çalışıyoruz. Bu anlamda başarılı işlerin altında yatan en önemli etken de bu diye düşünüyorum.

Koronavirüs döneminde pandeminin etkilerinin el birliği ile azaltılmasından 11 ilimizi etkileyen deprem afetini yaşadığımız dönemde afetin etkilerinin yerelde azaltılmasına ve oluşan göç dalgasının yönetilmesine kadar bir çok önemli alanda bu şehir tüm dinamikleri ile birlikte hareket ederek sorunları birlikte çözmeye çalıştı. Bundan sonra da böyle devam edecek inşallah.

